

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Hazewindstraat (Kortemark, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2023B57
Februari 2023

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
1.3	Gemotiveerd advies.....	8
1.4	Conclusie	8
2	Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortemark
	Deelgemeente	/
	Postcode	8610
	Adres	Hazewindstraat 8610 Kortemark
	Toponiem	Hazewindstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 53634$ $Y_{\min} = 188267$ $X_{\max} = 54087$ $Y_{\max} = 188577$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortemark, Afdeling 2, Handzame, Sectie E, nrs.: 1, 292g, 301a, 302	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een fietspad tussen de Vuilepanstraat en de Hazewindstraat te Kortemark. Het volledige projectgebied is ca. 1751 m² groot en loopt door akkerland.

De traditionele landschappenkaart situeert Kortemark in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei. Het onderzoeksgebied is volledig binnen het overstromingsgebied van de Zarrenbeek en de Vuilepanbeek gelegen. Het geplande fietspad volgt voor een groot deel het verloop van de Vuilepanbeek en wordt centraal aangesneden door de huidige loop van de Zarrenbeek. Langsheen de oostzijde van het grootste deel van het traject loopt een gracht. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit fluviaatiele afzettingen van het Holoceen. Langsheen het grootste deel van het geplande fietspad geeft de bodemkaart hydromorfe bodems weer. Enkel in het uiterste zuiden en noorden van het traject is een matig natte tot matig droge zandleembodem weergegeven. De drogere randen van de vallei van de Zarrenbeek en haar zijtakken moeten ongetwijfeld aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De hoger gelegen zandleemplateaus in de nabije omgeving moeten ook voor vroege landbouwers gunstig geweest zijn.

De cartografische bronnen geven een open en landelijke omgeving weer. De terreinen langsheen het tracé zijn op de Ferrariskaart ingekleurd als akkerland. Ter hoogte van het geplande tracé is een noord-zuid gerichte weg weergegeven. Deze is nog steeds te zien op het 19e-eeuws kaartmateriaal en valt langs de zuidzijde gedeeltelijk samen met het projectgebied. De weg is nog te herkennen in de huidige percelenstructuren. Ook op het 19e-eeuws kaartmateriaal is langsheen het projectgebied geen bebouwing weergegeven. Tijdens WOI wordt Kortemark bezet door de Duitse troepen en uitgebouwd tot een belangrijk logistiek knooppunt en troepenkwartier. Doorheen de gemeente loopt ook de Flandern I-Stellung die deel uitmaakte van het Duitse systeem van verdediging in de diepte. Binnen de orthofotosequentie is weinig verandering op te merken de voorbije decennia. Op het luchtbeeld uit 2013 is te zien dat het grote serrecomplex ten oosten van het tracé is gesloopt.

In de nabije omgeving zijn reeds meerdere archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Zowel ten oosten als westen van het geplande tracé zijn archeologienota's opgesteld voor uitgestelde vooronderzoeken. Verder oostwaarts langs de Hazewindstraat werd reeds een kleine opgraving uitgevoerd. Hierbij werden meerdere kleinere bijgebouwen die deels omsloten werden door een gracht in kaart gebracht. Het geassocieerde vondstmateriaal wijst op een datering in de ijzertijd. Iets verder ten oosten van deze vindplaats werd bij een proefsleuvenonderzoek een vermoedelijke houtskoolmeiler aangesneden en enkele paalkuilen en greppelsegmenten uit de late middeleeuwen. Ten zuiden van het plangebied, op hoger gelegen terrein, werden meerdere off-site relictten in kaart gebracht uit de Romeinse periode. Hierbij werden twee parallelle greppelsegmenten geïnterpreteerd als restanten van een Romeinse weg. Naast deze gekende vindplaatsen zijn ook meerdere indicatoren gekend. In de ruime omgeving werd luchtfotografische prospectie uitgevoerd. Hierbij werden meerdere structuren herkend die geïnterpreteerd werden als grafmonumenten uit de metaaltijden. Daarnaast zijn ook een groot aantal cartografische indicatoren gekend die wijzen op de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse of jongere hoeves met walgracht.

Concreet wijzen de beschikbare gegevens in de omgeving van het projectgebied op een trefkans inzake zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Vanwege de relatief beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied en de lineaire vorm wordt de kans op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek als te beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen tussen de Vuilepanstraat en de Hazewindstraat te Kortemark worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste reden hiervoor is de lineaire vorm van de geplande werken in combinatie met de zeer beperkte oppervlakte van het plangebied. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met de aanwezige grachten langsheen een deel van het terrein. De verstoring van grachten in de bodem is doorgaans omvangrijker dan wat aan de oppervlakte te zien is. De kans dat verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is zeer beperkt. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een verder schrijdend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

Wel moet gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de aanleg van een fietspad tussen de Vuilepanstraat en de Hazewindstraat. Vanwege de lineaire vorm en de beperkte oppervlakte van het plangebied wordt verder archeologisch onderzoek als weinig zinvol ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

